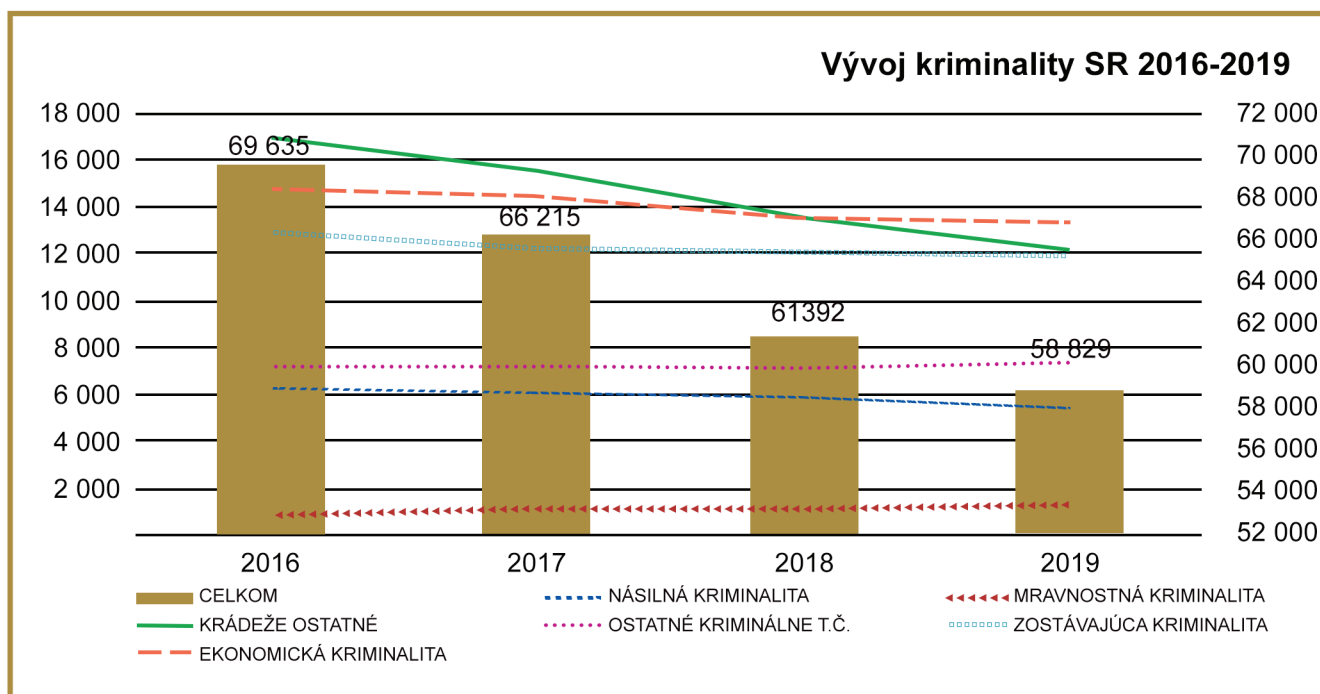

ANALÝZA NÁPADU TRESTNEJ ČINNOSTI 2019

Predkladaná Analýza nápadu trestnej činnosti 2019 (ďalej aj len ako „analýza“) má za cieľ priblížiť vývoj kriminality v podmienkach Slovenskej republiky za hodnotený kalendárny rok 2019, pričom bolo pre porovnanie zvolené obdobie účinnosti aktuálnej Stratégie prevencie kriminality a inej protispoločenskej činnosti v Slovenskej republike na roky 2016-2020.

Z dlhodobého hľadiska je možné vidieť priaznivý **stabilne klesajúci trend v oblasti vývoja kriminality**. V roku 2019 bol evidovaný celkový pokles zistených trestných činov o - 4,17%. Najvýraznejší rozdiel bol zaznamenaný pri trestných činoch **krádeží**, kde pokles tvorí v skupine ostatných krádeží **-10,55%**¹ a pri krádežiach vlámaním ide až o **-18,44%**.

Graf č.1 - Prehľad vývoja kriminality za posledné obdobie

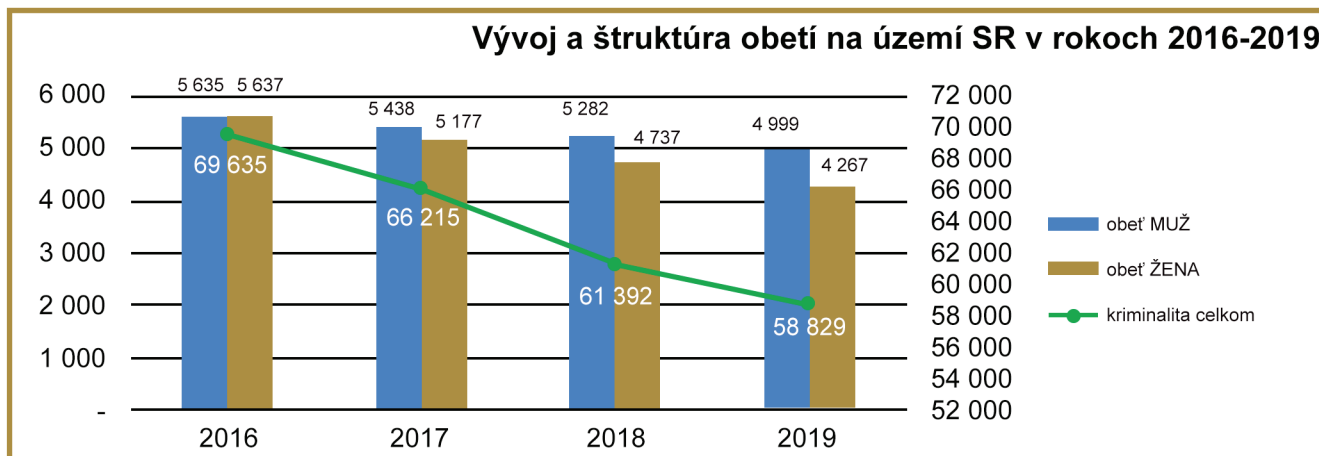
Zdroj: statp.z.minv.sk; tab. 2 - Štatistika kriminality podľa Takticko-štatistickej klasifikácie za obdobie rokov 2016-2019

V nadväznosti na celkový pokles kriminality klesá medziročne aj počet obetí trestných činov. Zatiaľ čo v minulom roku bolo evidovaných celkom 10 019 obetí, v roku 2019 nebola preknaná hranica 10 000 a **počet obetí trestných činov klesol na 9 266**. Z priloženého Grafu č.2 je takisto vidieť postupne sa prehĺbujúci rozdiel v štruktúre obetí. Zatiaľ čo pomer žien a mužov, ktorí sa stali v obeťami trestných činov bol v roku 2016 takmer vyrovnaný, v roku 2019 bol rozdiel už 7,8%².

¹ V roku 2018 bolo zistených ostatných krádeží 13 549, naproti čomu ich v roku 2019 bolo o 1 429 menej, celkom 12 120. V prípade krádeží vlámaním je medziročný pokles na úrovni -834 zistených trestných činov (rok 2018 – 4 529; rok 2019 – 3 695).

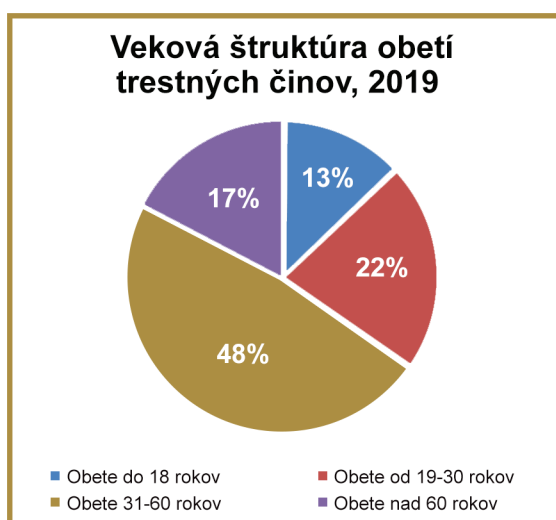
² V roku 2018 boli muži obeťami v 52,7% prípadov, ženy v 47,3%; v roku 2019 boli muži obeťami v 53,9% prípadov a ženy v 46,1%.

Graf č. 2 - Prehľad vývoja počtu obetí za posledné obdobie

Zdroj: statp.z.minv.sk; tab. 2 - Štatistika kriminality podľa Takticko-štatistickej klasifikácie za obdobie rokov 2016-2019

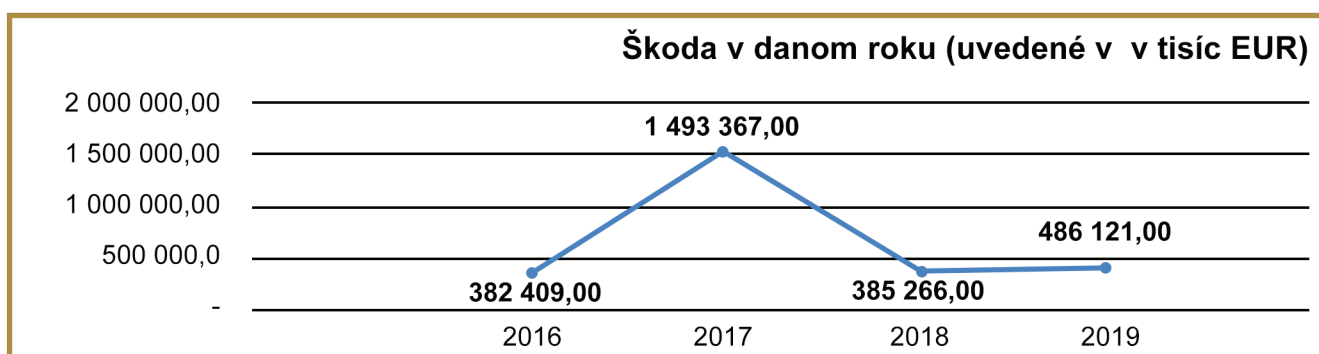
Celkový pokles počtu obetí trestných činov sa odráža rovnomerne v každej vekovej skupine. Najvýraznejší pokles oproti predchádzajúcemu obdobiu je evidovaný medzi obeťami vo veku 19-30 rokov, najnižší pokles oproti predchádzajúcemu roku 2018 je v skupine seniorských obetí nad 60 rokov.

	Obete do 18 rokov	Obete od 19-30 rokov	Obete 31-60 rokov	Obete nad 60 rokov
2016	1631	2552	5407	1952
2017	1299	2557	4941	1818
2018	1280	2259	4770	1710
2019	1182	2033	4443	1608

Zatiaľ čo pri počte trestných činov ako aj pri obetiach je v roku 2019 viditeľný pokles, údaje z oficiálnych zdrojov Policajného zboru uvádzajú nárast pri zistenej **výške škody spôsobenej trestnou činnosťou**, a to až v rozsahu o viac ako **25%**.

Graf č. 3 - Prehľad výšky škody spôsobenej trestnou činnosťou

Zdroj: statp.z.minv.sk; tab. 2 - Štatistika kriminality podľa Takticko-štatistickej klasifikácie za obdobie rokov 2016-2019

Uvádzaná výška škody však priamo odzrkadľuje štruktúru kriminality páchanej na Slovensku za posledné obdobie. V roku 2019 tvorila **ekonomická a majetková kriminalita viac ako polovicu všetkých zistených trestných činov**. Najčastejšie sa vyskytujúcim trestným činom bolo v roku 2019 **skrátene dane a poplatkov**, ktoré tvorí až 45,4%³ celkového objemu zistenej škody.

Tabuľka č. 4 – Výber 20 kvantitatívne najviac sa vyskytujúcich trestných činov a ich medziročný rozdiel

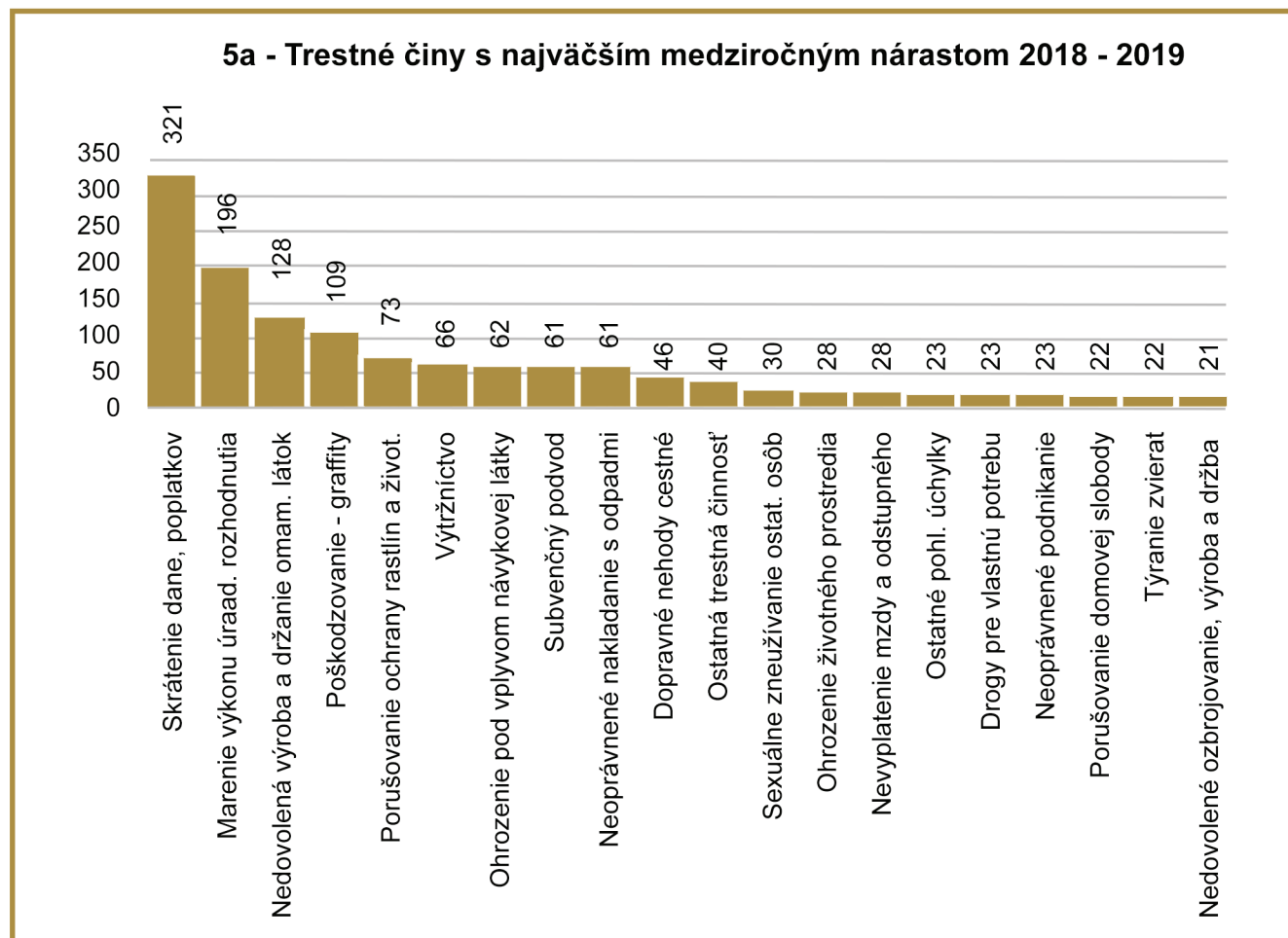
	Trestný čin	Druh kriminality	Zistené 2018	Zistené 2019	medziročný rozdiel	%
1	skrátene dane a poplatkov (§ 276-2)	Ekonomická kriminalita	5 392	5 713	321	5,6
2	ohrozenie pod vplyvom návykovej látky	Zostávajúca kriminalita	4 586	4 648	62	1,3
3	zanedbanie povinnej výživy	Zostávajúca kriminalita	4 309	4 126	-183	-4,4
4	krádeže v iných objektoch	Krádeže statné	3 800	3 778	-22	-0,6
5	ostatné majetkové trestné činy	Ostatné majetkové TČ	2 057	2 040	-17	-0,8
6	marenie výkonu úradného rozhodnutia	Ostatné majetkové TČ	1 789	1 985	196	9,9
7	nebezpečné vyhrážanie (§360)	Násilná kriminalita	2 044	1 897	-147	-7,7
8	podvod (§221)	Ekonomická kriminalita	2 157	1 890	-267	-14,1
9	krádeže vlámaním - ostatné objekty (§212)	Krádeže vlámaním	2 218	1 884	-334	-17,7
10	krádeže ostatné (§212)	Krádeže ostatné	1 911	1 785	-126	-7,1
11	dopravné nehody cestné	Zostávajúca kriminalita	1 615	1 661	46	2,8
12	úmyselné ublíženie na zdraví	Násilná kriminalita	1 599	1 526	-73	-4,8
13	ohrozenie mravnej výchovy mládeže	Ostatné kriminálne TČ	1 543	1 457	-86	-5,9
14	krádeže vecí z áut (§212)	Krádeže ostatné	1 706	1 431	-275	-19,2
15	neoprávnené obstaranie platobnej karty	Ekonomická kriminalita	1 518	1 351	-167	-12,4
16	ochrana meny (§270 - §273)	Ekonomická kriminalita	1 160	1 125	-35	-3,1
17	výtržníctvo (§364)	Ostatné kriminálne TČ	979	1 045	66	6,3
18	krádeže vreckové (§212)	Krádeže ostatné	1 264	1 031	-233	-22,6
19	krádeže motorových vozidiel - dvojstopých	Krádeže ostatné	1 263	973	-290	-29,8
20	krádež vecí na pozemku (§212/2d)	Krádeže ostatné	1 025	968	-57	-5,9

Zdroj: statpz.minv.sk; tab. 2 - Štatistika kriminality podľa Takticko-štatistickej klasifikácie za obdobie rokov 2016-2019

³ Pri trestnom čine skrátenia dane, poplatkov (terminologicky dodržané zo štatistík PZ) bola zistená škoda vo výške 220 602 000 EUR.

Pozornosť by však nemala byť venovaná len ekonomicky motivovanej kriminalite, ale zohľadňovať by sa mali najmä stúpajúce trendy. Okrem trestného činu skrátenia dane, poplatkov, ktorý je nielen najčastejšie sa vyskytujúcim trestným činom v roku 2019 a bol pri ňom zaznamenaný aj najvyšší medziročný nárast, je z priloženého Grafu č. 5a zreteľný aj **nárast trestných činov v súvislosti s drogovou činnosťou**. Nepriaznivý rastúci trend sa objavuje aj pri **násilných trestných činoch a environmentálnych trestných činoch**.

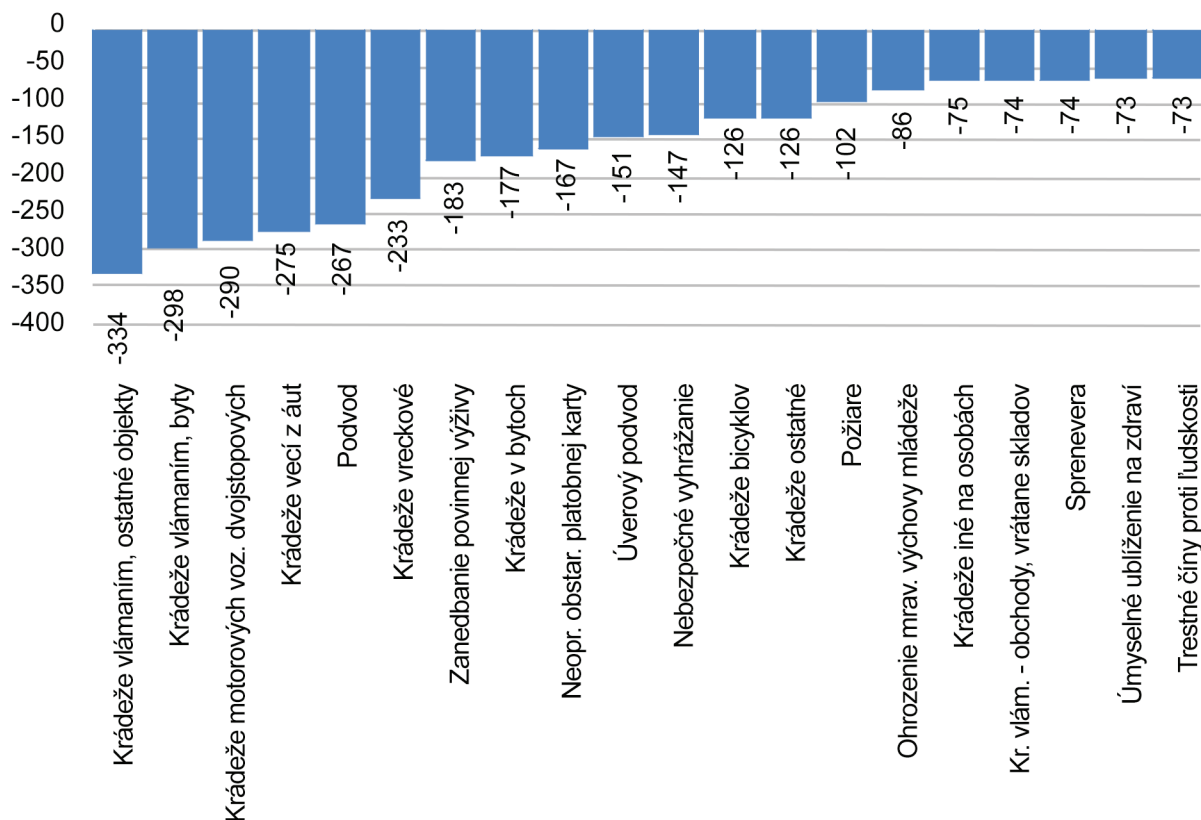
Graf č. 5a + 5b – Výber trestných činov s najvyšším medziročným rozdielom

Zdroj: statpz.minv.sk; tab. 2 - Štatistika kriminality podľa Takticko-štatistickej klasifikácie za obdobie rokov 2016-2019

³ Pri trestnom čine skrátenia dane, poplatkov (terminologicky dodržané zo štatistík PZ) bola zistená škoda vo výške 220 602 000 EUR.

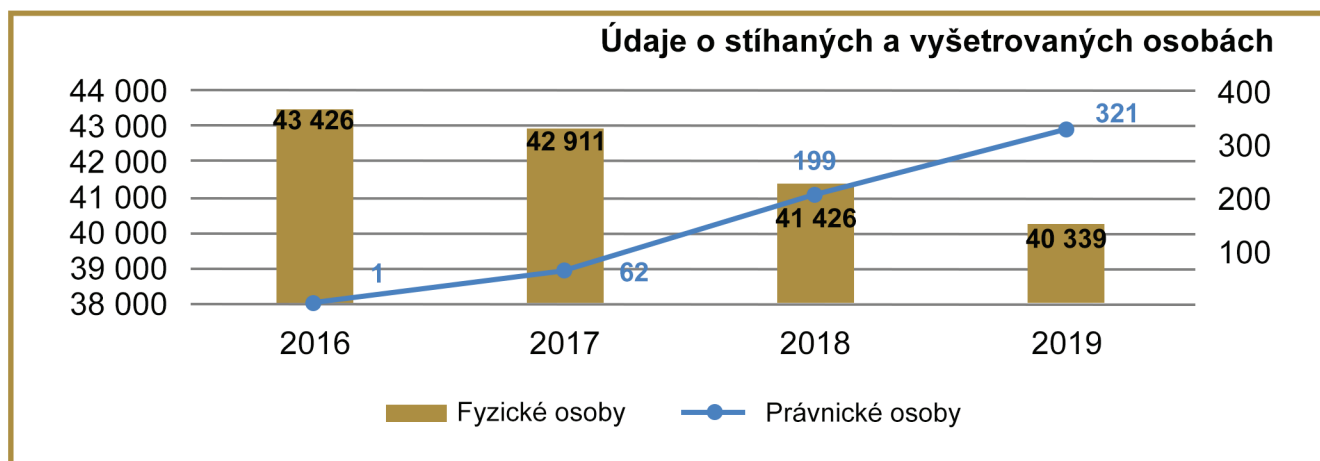
5b - Trestné činy s najväčším medziročným poklesom 2018 - 2019

Zdroj: statpz.minv.sk; tab. 2 - Štatistika kriminality podľa Takticko-štatistickej klasifikácie za obdobie rokov 2016-2019

Na záver uvádzame údaje o stíhaných a vyšetrovaných osobách. Z celkového počtu stíhaných a vyšetrovaných osôb 40 660 bolo 321 právnických osôb v zmysle zákona č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb a o zmene a doplnení niektorých zákonov⁴. Oproti predchádzajúcemu roku ide o **nárast o viac ako 60%**, hoci celkovo počet všetkých stíhaných a vyšetrovaných osôb dlhodobo klesá. Najčastejšie v prípade právnických osôb išlo o trestný čin skrátenia dane, poistného (83,5%), podvod (3,7%), neoprávnené nakladanie s odpadmi (2,5%), porušovanie rastlín a živočíchov (2,2%), sprenevera (1,9%). Z celkového počtu stíhaných a vyšetrovaných osôb bola takmer štvrtina pod vplyvom alkoholu, až 20,4%⁵. Mladistvých páchatel'ov bolo 7,2%.

Graf č. 6 - Údaje o stíhaných a vyšetrovaných osobách

⁴ Účinného od 01.07.2016

⁵ Pre porovnanie roku 2018 bolo pod vplyvom alkoholu len 13,3% stíhaných a vyšetrovaných osôb a v roku 2017 len 12,2%.

Tento dokument bol vytvorený Špeciálnym pracoviskom pre analýzu potrieb a podporu obetí v rámci odboru prevencie kriminality kancelárie ministra vnútra SR (ďalej len „analytické centrum“) a je chránený autorským právom.